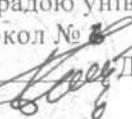

Міністерство освіти і науки України
Миколаївський національний аграрний університет

Робочий порядок проведення опитування (анкетування)
учасників освітнього процесу
(внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів)
у Миколаївському національному аграрному університеті

«СХВАЛЕНО»

Науково-методичною радою університету

22.02.2023 року, протокол № 1
Перший проректор Дмитро БАБЕНКО
«22» лютого 2023 р.

Миколаїв
2023

Укладачі науково-методичного видання:
перший проректор, професор Бабенко Д.В.,
декан обліково-фінансового факультету Вишневська О.М.,
керівник Центру соціологічних досліджень Довгаль О.В.,
керівник Навчального відділу університету Біличенко О.С.
старший викладач кафедри економічної теорії і суспільних наук Шарін О.В.

**Робочий порядок проведення опитування (анкетування) учасників освітнього процесу
(внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів) у Миколаївському національному аграрному
університеті. Миколаївський національний аграрний університет. Миколаїв : МНАУ, 2023. 35
с.**

ПЕРЕДМОВА

Провадження освітньої діяльності повинно бути орієнтоване на забезпечення якості надання освітніх послуг та результивну комунікацію між учасниками освітнього процесу в усіх сферах взаємодії. Основними напрямами соціологічних досліджень у освітньо-науковій сфері виступають: вивчення соціальних чинників генерації освітньо-наукової діяльності, забезпечення розвитку пріоритетних наукових напрямів та вдосконалення умов організації освітньої діяльності спільно із роботодавцями, формування молодого фахівця як особистості, мотивація до опанування освітньої програми та наукової діяльності, формування соціального клімату, який орієнтований на забезпечення ефективної взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу тощо.

Формування та коригування освітніх програм підготовки здобувачів усіх освітніх рівнів у Миколаївському національному аграрному університеті та його коледжах передбачає моніторинг (спостереження) та аналізу процесів, які забезпечують якість надання освітніх послуг, через проведення соціологічних досліджень. З метою виявлення соціальних потреб учасників освітнього процесу використовується опитування (анкетування) як інструмент соціологічних досліджень.

Робочий порядок проведення опитування (анкетування) учасників освітнього процесу (внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів) у Миколаївському національному аграрному університеті (далі за текстом — Робочий порядок) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про внесення змін до деяких Законів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти», з огляду на провадження освітньої діяльності та з метою забезпечення моніторингу освітніх програм.

Робочий порядок проведення опитування (анкетування) учасників освітнього процесу (внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів) у Миколаївському національному аграрному університеті проводиться відповідно до визнаних і прийнятих у соціологічній науці принципів, підходів і вимог до його підготовки, організації, аналізу та інтерпретації отриманих результатів, їхнього узагальнення, порядку доведення до користувачів.

Робочий порядок проведення опитування (анкетування) учасників освітнього процесу (внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів) у Миколаївському національному аграрному університеті розроблено відповідно нормативної бази університету (Положення про опитування учасників освітнього процесу та зацікавлених осіб у МНАУ, Положення про Центр соціологічних досліджень у МНАУ).

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Опитування (анкетування) учасників освітнього процесу (внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів) (далі за текстом – Опитування) проводиться як соціологічне дослідження з метою забезпечення якості провадження освітньої діяльності та реалізації освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти усіх рівнів освіти у Миколаївському національному аграрному університеті та його коледжах.

Опитування може мати загальноуніверситетський формат та проводитися Центром соціологічних досліджень Миколаївського національного аграрного університету.

Основні тематичні напрями загальноуніверситетського опитування можуть включати:

- оцінка іміджу Миколаївського національного аграрного університету та його коледжів;
- оцінка мотивів вступу на навчання до Миколаївського національного аграрного університету та його коледжів;
- оцінка якості освітнього процесу та організації практичної підготовки у Миколаївському національному аграрному університеті та його коледжах;
- оцінка якості організації освітнього процесу у Миколаївському національному аграрному університеті та його коледжах;
- оцінка якості підготовки фахівців у Миколаївському національному аграрному університеті та його коледжах;
- оцінка рівня комунікацій між учасниками освітнього процесу, недопущення проявів хабарництва та конфліктних ситуацій у Миколаївському національному аграрному університеті та його коледжах.

Учасниками загальноуніверситетського опитування можуть виступати: абітурієнти, батьки здобувачів вищої освіти, здобувачі вищої освіти, випускники освітніх програм, науково-педагогічні працівники, педагогічні працівники, співробітники, ректорат та керівники структурних підрозділів, роботодавці, представники інших закладів освіти, представники наукових установ та організацій, стейкхолдери освітніх програм, міжнародні партнери, представники громадських фахових організацій, представники органів студентського самоврядування, представники наукових та інших товариств університету, представники органів місцевої влади, територіальних громад тощо.

Опитування може мати локальний формат та проводитися Гарантами освітніх програм, представниками групи забезпечення, робочої (проектної) групи з розробки освітніх програм, випусковими кафедрами (цикловими комісіями), студентським самоврядуванням університету та його коледжів.

Основні тематичні напрями локального опитування можуть включати:

- оцінка якості впровадження освітньої діяльності та змістового наповнення освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти різних освітніх рівнів;
- оцінка якості підготовки фахівців та готовності до працевлаштування та практичної підготовки здобувачів вищої освіти;

- оцінка рівня комунікацій між учасниками освітнього процесу;
- оцінка реалізації можливостей у сфері неформальної та інформальної освіти;
- оцінка реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу (міжнародна, внутрішня);
- оцінка рівня задоволеності у опануванні освітньої програми, академічна добросередньотощо.

Учасниками локального опитування можуть виступати: абітурієнти, батьки здобувачів вищої освіти, здобувач вищої освіти, випускники освітніх програм, науково-педагогічні працівники, педагогічні працівники, співробітники, ректорат керівники структурних підрозділів, роботодавці, представники інших закладів освіти, представники наукових установ та організацій, стейкхолдери освітніх програм, міжнародні партнери, представники громадських фахових організацій, представники органів студентського самоврядування, представники наукових та інших товариств університету, представники органів місцевої влади, територіальних громад тощо.

Опитування проводиться відповідно до визнаних і прийнятих у соціологічній науці принципів, підходів і вимог до його підготовки, організації, аналізу та інтерпретації отриманих результатів, їхнього узагальнення, порядку доведення до користувачів, зацікавлених осіб, окремих груп стейкхолдерів.

2. СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ СОЦІОЛОГІЧНИХ (СОЦІАЛЬНИХ) ДОСЛІДЖЕНЬ

Сутність соціологічних досліджень полягає у соціально організованій, багатофункціональній науковій діяльності, яка включає в себе систему логічно послідовних методологічних, організаційно-технічних процедур, пов'язаних між собою єдиною метою, а саме, в отриманні достовірних знань про соціальну дійсність. Соціологічні дослідження присвячені вивченням закономірностей функціонування та розвитку різних соціальних спеціальностей, характеру та способів взаємодії людей. Соціальні дослідження вивчають, поряд з формами прояву та механізмами дії соціальних закономірностей, ще й конкретні форми та умови соціальної взаємодії людей. Соціальні дослідження є комплексними та передбачають використання певної послідовності дій (процедур).

Проведення соціологічних досліджень включає кілька послідовних етапів (фаз):

- теоретично-методологічний (підготовка дослідження, складання програми);
- практичний (збір первинної соціологічної інформації, отримання в різній формі неузагальнених даних, які підлягають подальшій обробці та аналізу);
- етап підготовки та обробки емпіричних даних;
- аналітичний – аналіз та узагальнення отриманої інформації, формування наукових фактів, розвиток та побудова теорій, концепцій, підведення підсумків дослідження, формулювання висновків та рекомендацій.

Соціологічне дослідження починається зі стадії розробки програми дослідження.

Програма є концептуальною моделлю постановки дослідження і розуміння досліджуваного явища, це теоретичне обґрунтування методологічних підходів та методичних прийомів вивчення певного явища або процесу. Програма дослідження є типовою універсальною моделлю будь-якого наукового пошуку.

Програма соціологічного дослідження складається з таких основних елементів: методологічний та процедурний.

Методологічний включає: формування проблеми, визначення об'єкта і предмета дослідження, визначення цілей і постановка завдань, уточнення та інтерпретація основних понять, попередній системний аналіз об'єкта дослідження, розгортання робочих гіпотез, стратегічний план дослідження.

Процедурний включає: обґрунтування системи вибірки, одиниць спостереження, начерки основних процедур збору та аналізу даних, робочий план з упорядкуванням етапів, строків та ресурсів проведення.

Мета соціологічного дослідження ґрунтуються на кінцевому результаті, який може мати теоретико-пізнавальний та практично-прикладний характер. Залежно від мети визначається логіка побудови програми.

Соціологічне дослідження повинно мати практичну мету, бо необхідним є отримання інформації для розробки практичних рекомендацій та з'ясування соціальних (суспільних) проблем. Об'єктом соціологічного дослідження виступають носії певної соціальної проблеми.

Об'єкт дослідження – це те, на що спрямований процес пізнання, це те, що містить протиріччя і породжує проблемну ситуацію.

Предметом дослідження виступають найбільш значимі властивості, сторони, особливості, які підлягають вивченню. Це ті сторони, які найбільш чітко відображають протиріччя, можливі соціальні проблеми.

Завдання дослідження – сукупність конкретних установок (заходів), які спрямовані на аналіз та вирішення проблем. Завдання містять основні вимоги до аналізу проблеми і поділяються на основні на неосновні. Основні завдання відповідають цільовій установці дослідження і передбачають пошук відповідей на основні (пріоритетні) питання дослідження. Мета дослідження визначає постановку завдань.

Мета, об'єкт, предмет та завдання соціологічних досліджень у сфері освіти орієнтовані на визначення існуючих тенденцій розвитку та забезпечення якості провадження освітньої діяльності з огляду на потребу усіх учасників освітнього процесу.

Формування програми соціологічного дослідження у освітній сфері повинно включати операціоналізацію понять, які певною мірою формують напрями дослідження та логіку вивчення проблеми. Операціоналізація включає структурний рівень (організаційно-педагогічний аспект та технологія освітнього процесу), факторний рівень операціоналізації (особистісні чинники, соціально-організаційні та виховні чинники).

Структурний рівень операціоналізації передбачає: оцінку дотримання виконавчої дисципліни, правил внутрішнього розпорядку, дотримання встановлених стандартів, норм та умов провадження освітньої діяльності.

Факторний рівень операціоналізації передбачає: оцінку соціально-демографічних чинників, професійних чинників, якісних параметрів навчання та викладання, рівня задоволення навчанням, рівня соціальної активності учасників освітнього процесу, організації освітнього процесу та виховної діяльності, соціально-психологічного клімату, планування та прогнозування діяльності університету та його структурних підрозділів.

Під час проведення дослідження необхідно враховувати: вік, освіту, стаж роботи, кваліфікацію, успішність здобувачів, задоволення обраним фахом, формулою організації освітнього процесу, участь у суспільному житті, ролі студентського самоврядування у провадженні освітньої діяльності. Результати дослідження повинні бути орієнтовані на забезпечення якості провадження освітньої діяльності, обґрунтованості та збалансованості освітнього процесу, форм та підходів організації формальних, неформальних та інформальних освітніх заходів, відносин між учасниками освітнього процесу, задоволення умовами навчання, проживання у гуртожитках, харчування тощо.

Інтерпретація та операціоналізація виявлення елементів здійснюється за чітко заданими параметрами оцінки. Кожне питання або блок питань у будь-якій анкеті є проекцією (відображенням) системи завдань дослідження, гіпотез, елементів аналізу предмета дослідження.

Характер соціологічного дослідження обумовлений поставленою метою, завданнями та гіпотезами. Залежно від глибини аналізу предмету дослідження та складності завдань розрізняють чотири типи соціологічних досліджень:

розвідувальний, описовий, аналітико-експериментальний, повторно-порівняльний. Основною передумовою для вибору плану або стратегії дослідження є наявність знань до моменту збору інформації і можливість розробки гіпотез.

Для оцінки процесів та явищ у освітньому середовищі, з огляду на практичну значимість та необхідність запровадження дієвих заходів взаємодії між учасниками освітнього процесу, доцільно використовувати аналітико-експериментальний та повторно-порівняльний типи соціологічних досліджень. Використання зазначених типів соціологічних досліджень дозволяє: оцінити ситуацію, виявити причини настання, функціональні взаємозв'язки, виявити тенденції, закономірності, зробити зіставлення у певному часовому інтервалі.

Для проведення соціологічних досліджень використовуються, переважно, наступні методи збору соціологічної інформації: опитування (анкетування, інтерв'ю), експертне оцінювання, спостереження, експеримент, тестування, вимірювання соціальних установок, комплексні методики, соціометрія, аналіз документа.

Також, може використовуватися вибірковий метод.

Соціологічні дослідження у Миколаївському національному аграрному університеті проводять спеціалісти Центру соціологічних досліджень відповідно до загальноприйнятих принципів соціологічної науки пізнання.

3. МЕТА ТА ФУНКЦІОНАЛ ЦЕНТРУ СОЦІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Центр соціологічних досліджень Миколаївського національного аграрного університету здійснює свою діяльність з метою вивчення думки учасників освітнього процесу щодо стану освітньої діяльності, якості надання освітніх послуг в університеті, отримання емпіричних даних про соціальні процеси та проблеми, які потребують свого вирішення на шляху вдосконалення всієї системи організації підготовки фахівців. Центр соціологічних досліджень здійснює свою діяльність з метою визначення перспективних напрямів у різних аспектах освітнього процесу в Миколаївському національному аграрному університеті, що відповідають вимогам часу і що потребують першочергової уваги з боку його різновідніх суб'єктів, а також обґрунтування й уточнення профілактичних та запобіжних заходів, необхідних для протидії негативним тенденціям, з метою забезпечення якості провадження освітньої діяльності. Діяльність Центру соціологічних досліджень здійснюється з огляду на потреби внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів, оцінки, моніторингу провадження освітньої діяльності, забезпечення якості надання освітніх послуг.

Центр соціологічних досліджень проводить опитування різних груп стейкхолдерів з метою забезпечення якості провадження освітньої діяльності. Періодичність проведення опитування залежить від поставлених завдань та потреб коригування управлінських рішень різних рівнів. Терміни проведення планового та позапланового опитування, за потребою, визначаються ректором.

Центр соціологічних досліджень використовує опитування (анкетування) учасників освітнього процесу, зовнішніх стейкхолдерів провадження освітньої діяльності робочою групою, із залученням представників навчального відділу, студентського самоврядування за формами анкет, які було розроблено та затверджено (Положення про опитування учасників освітнього процесу та зацікавлених осіб у Миколаївському національному аграрному університеті).

Керівники структурних підрозділів можуть ініціювати доповнити перелік анкет з метою опитування учасників освітнього процесу, за потребою може розширюватися перелік питань з огляду на окремі освітні процеси та освітні потреби (декан факультету, завідувач кафедрою, гарант освітньої програми, представник групи забезпечення освітніх програм, представник робочої (проектної) групи, науково-педагогічні працівники, студентське самоврядування тощо).

Результати опитування використовуються з метою вдосконалення освітньої діяльності, коригування освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти різних освітніх рівнів, програм навчальної практики, програм виробничої практики, змістового наповнення освітніх компонент тощо.

До робочої групи включаються представники кафедри економічної теорії і суспільних наук, які мають відповідні компетентності у проведенні опитування, узагальнення результатів та організації діяльності Центру соціологічних досліджень. Керівником Центру соціологічних досліджень є завідувач кафедри економічної теорії і суспільних наук. Кількість залучених осіб до робочої групи не є нормованою. Робоча група формується кількісно за обсягом визначених завдань.

4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ОПИТУВАННЯ (АНКЕТУВАННЯ) ЦЕНТРОМ СОЦІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Центр соціологічних досліджень проводить опитування (анкетування) за затвердженім ректором графіком у або за потребою окремих груп учасників освітнього процесу. Робоча група Центру соціологічних досліджень проводить опитування учасників освітнього процесу анонімно. Передбачено опитування респондентів із використанням Google Forms. Інформація розміщується на сайті Університету з можливістю забезпечення доступу до можливості проходження анкетування (опитування) різних груп учасників освітнього процесу.

Обробка результатів опитування здійснюється фахівцями із соціологічних досліджень разом із робочою групою, в яку можуть входити представники залучених до опитування структурних підрозділів МНАУ та студентського самоврядування. За результатами соціологічного опитування складається звіт, який подається ректорові університету та за його розпорядженням доводиться до відома керівництва структурних підрозділів, викладацької і студентської громадськості. У разі необхідності, враховуючи отриману за підсумками опитування інформацію, за розпорядженням керівництва університету та структурних підрозділів готовуються заходи коригувальних/запобіжних дій.

Проведене опитування (анкетування) учасників освітнього процесу узагальнюється та розміщується відповідальними особами, які зацікавлені у підвищенні якості провадження освітньої діяльності за окремими освітніми програмами, на сторінках кафедр, факультетів, інститутів сайту Університету. Результати проведеного опитування (анкетування) різних груп учасників освітнього процесу включаються до самоаналізу освітніх програм, за потребою. Результати проведеного опитування (анкетування) різних груп учасників освітнього процесу доводяться до відома науково-педагогічних працівників, співробітників з метою вдосконалення освітнього процесу, коригування освітніх програм тощо.

Опитування (анкетування) учасників освітнього процесу Центром соціологічних досліджень проводиться відповідно до визнаних і прийнятих у соціологічній науці принципів, підходів і вимог до його підготовки, організації, аналізу та інтерпретації отриманих результатів, їхнього узагальнення, порядку доведення до користувачів, зацікавлених осіб, окремих груп стейкхолдерів.

Відповіальність за проведення загальноуніверситетського опитування (анкетування) учасників освітнього процесу покладена на Центр соціологічних досліджень Миколаївського національного аграрного університету.

Результати загальноуніверситетського опитування (анкетування) учасників освітнього процесу використовуються у практичній діяльності університету та його коледжів з метою забезпечення якості провадження освітньої діяльності.

5. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ОПИТУВАННЯ (АНКЕТУВАННЯ) ПІД ЧАС САМОАНАЛІЗУ (МОНІТОРИНГУ) ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

Опитування (анкетування) учасників освітнього процесу (внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів) проводиться під час самоаналізу (моніторингу) освітніх програм. Опитування (анкетування) учасників освітнього процесу проводять Гаранти освітніх програм за участі представників груп забезпечення освітніх програм, робочих (проектних) груп з розробки освітніх програм, випускових кафедр, студентського самоврядування, Науково-творчого товариства молодих вчених університету.

Порядок проведення опитування (анкетування) учасників освітнього процесу під час самоаналізу (моніторингу) освітніх програм методологічно є аналогічним до загальноуніверситетського.

Перелік питань у анкетах (опитувальниках), під час спілкування із учасниками освітнього процесу формується з огляду на унікальність (особливості) освітньої програми. Перелік питань може коригуватися з урахуванням потреб та запитів внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів.

Відповіальність за проведення опитування (анкетування) учасників освітнього процесу покладена на Гарантів освітніх програм.

Результати опитування (анкетування) учасників освітнього процесу використовуються для моніторингу та перегляду освітніх програм.

Результати опитування (анкетування) узагальнюються для інформування учасників освітнього процесу та внесення відповідних коригувань у провадження освітньої діяльності. Результати опитування (анкетування) узагальнюються у Звіті про результати моніторингу освітньої програми на відповідний навчальний рік.

Гаранти освітніх програм можуть ініціювати розширення учасників опитування (анкетування) для оцінки якості реалізації освітніх програм. До опитування (анкетування) можуть долучати: здобувачі вищої освіти, випускників освітніх програм, роботодавців, представників громадських фахових організацій, представників від баз практик та дуальної форми здобуття освіти, філій кафедр на виробництві, науково-педагогічних працівників, представників інших закладів освіти і наукових установ, організацій.

Під час проведення самоаналізу (моніторингу) освітніх програм можна проводити спільні формальні та неформальні освітні заходи із залученням різних груп внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів з метою виявлення сильних та слабких сторін освітніх програм. Зовнішні стейкхолдери можуть долучатися до спільних освітніх заходів під час захисту курсових робіт, звітів з практичної підготовки, публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційних робіт, для проведення спільних освітньо-наукових та практичних заходів. Під час проведення спільних заходів зовнішні стейкхолдери можуть у форматі бесіди та під час спілкування надавати свої пропозиції щодо змістового наповнення освітніх програм та освітніх компонент.

Участь зовнішніх стейкхолдерів у реалізації освітніх програм дозволяє оцінити якість підготовки фахівців з огляду на потреби ринку праці та запити потенційних роботодавців.

Узагальнені результати співпраці із різними групами внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів надаються як рекомендацій робочій (проектній) групі для перегляду освітніх програм.

6. РЕКОМЕНДОВАНИЙ ГРАФІК ПРОВЕДЕННЯ ОПИТУВАННЯ (АНКЕТУВАННЯ) ЦЕНТРОМ СОЦІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

№ з.п.	Тематичні напрями	Сегмент	Відповіальні особи	Орієнтовні терміни проведення
Загальноуніверситетські заходи				
1	оцінка іміджу Миколаївського національного аграрного університету та його коледжів	Абітурієнти, батьки, представники закладів освіти, центрів зайнятості, роботодавці, партнери університету	Центр соціологічних досліджень, приймальна комісія, Центр професійної орієнтації молоді	вересень (по завершенню вступної компанії)
2	оцінка мотивів вступу на навчання до Миколаївського національного аграрного університету та його коледжів	Здобувачі вищої освіти, які вступили на навчання у поточному році	Центр соціологічних досліджень, приймальна комісія, Центр професійної орієнтації молоді	вересень (по завершенню вступної компанії)
3	оцінка якості освітнього процесу та організації практичної підготовки у Миколаївському національному аграрному університеті та його коледжах	Здобувачі вищої освіти, науково-педагогічні працівники, роботодавці	Центр соціологічних досліджень, навчальний відділ, факультети, циклові комісії коледжів	травень-червень поточного року
4	оцінка якості організації освітнього процесу у Миколаївському національному аграрному університеті та його коледжах	Здобувачі вищої освіти, науково-педагогічні працівники, роботодавці	Центр соціологічних досліджень, навчальний відділ, факультети, циклові комісії коледжів	травень-червень поточного року
5	оцінка якості підготовки фахівців у Миколаївському національному аграрному університеті та його коледжах	Здобувачі вищої освіти, науково-педагогічні працівники, роботодавці, випускники освітніх програм	Центр соціологічних досліджень, Центр працевлаштування, навчальний відділ, факультети, циклові комісії коледжів	травень-червень поточного року (молодші бакалаври, бакалаври) грудень поточного року (магістри)
6	оцінка рівня комунікацій між учасниками освітнього процесу та недопущення	Здобувачі вищої освіти, науково-	Центр соціологічних досліджень,	травень-червень поточного року

	проявів хабарництва та конфліктних ситуацій у Миколаївському національному аграрному університеті та його коледжах	педагогічні працівники, роботодавці, випускники освітніх програм	юридичний відділ, факультети, циклові комісії коледжів	(молодші бакалаври, бакалаври) грудень поточного року (магістри)
7	Інші напрями за потребою та запитами внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів	Різні групи внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів	Центр соціологічних досліджень	Протягом року, за запитами учасників освітнього процесу

7.РЕКОМЕНДОВАНИЙ ГРАФІК ПРОВЕДЕННЯ ОПИТУВАННЯ (АНКЕТУВАННЯ) ПІД ЧАС САМОАНАЛІЗУ (МОНІТОРИНГУ) ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

№ з.п.	Тематичні напрями	Сегмент	Відповіальні особи	Орієнтовні терміни проведення
Локальні заходи				
1	оцінка якості впровадження освітньої діяльності та змістового наповнення освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти різних освітніх рівнів	Здобувачі вищої освіти, науково-педагогічні працівники, роботодавці, випускники освітніх програм	Гаранти освітніх програм	травень-червень поточного року (молодші бакалаври, бакалаври) листопад - грудень поточного року (магіstri)
2	оцінка якості викладання навчальної дисципліни (освітньої компоненти освітньої програми)	Здобувачі вищої освіти	Гаранти освітніх програм	Протягом місяця після завершення вивчення навчальної дисципліни
3	оцінка якості підготовки фахівців та готовності до працевлаштування, оцінка якості практичної підготовки здобувачів вищої освіти	Здобувачі вищої освіти, науково-педагогічні працівники, роботодавці, випускники освітніх програм	Гаранти освітніх програм	травень-червень поточного року (молодші бакалаври, бакалаври) листопад - грудень поточного року (магіstri)
4	оцінка рівня взаємодії (комунікацій) між учасниками освітнього процесу	Здобувачі вищої освіти, науково-педагогічні працівники, роботодавці, випускники освітніх програм	Гаранти освітніх програм	травень-червень поточного року (молодші бакалаври, бакалаври) листопад - грудень поточного року (магіstri)
5	оцінка реалізації можливостей у сфері неформальної та інформальної освіти	Здобувачі вищої освіти, науково-педагогічні працівники,	Гаранти освітніх програм	травень-червень поточного року (молодші бакалаври,

		роботодавці, випускники освітніх програм		бакалаври) листопад - грудень поточного року (магістри)
6	оцінка реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу (міжнародна, внутрішня)	Здобувачі вищої освіти, науково- педагогічні працівники, роботодавці, випускники освітніх програм	Гаранти освітніх програм	травень- червень поточного року (молодші бакалаври, бакалаври) листопад - грудень поточного року (магістри)
7	Інші напрями за потребою та запитами внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів	Різні групи внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів	Гаранти освітніх програм	Протягом року, за запитами учасників освітнього процесу

ДОДАТКИ
ПРИКЛАДИ АНКЕТ ТА ОПИТУВАЛЬНИКІВ
Анкета

щодо оцінки якості викладання навчальної дисципліни

Надайте, будь ласка, відповіді на запитання. Висловлені Вами думки та побажання будуть використані для підвищення якості викладання навчальної дисципліни. Опитування є цілком анонімним.

Дисципліна

Вид навчального заняття

Лекційне заняття

Практичне заняття

Семінарські заняття

ПІБ викладача

Яку частку навчальних занять Ви особисто відвідали?

Більше 90%

60% - 90%

30% - 60%

Менше 30%

Викладач проводив заняття із використанням мультимедійного обладнання, презентації, роздаткового матеріалу?

Так

Ні

Частково

Чи мали Ви змогу обговорення отриманого матеріалу, ведення дискусії?

Так

Ні

Частково

Матеріали за дисципліною викладено у системі дистанційного навчання Moodle?

Так

Ні

Частково

Викладач ознайомив здобувачів вищої освіти із критеріями оцінювання та чітко їх дотримувався?

Так

Ні

Частково

Вам особисто є зрозумілими представлені критерії оцінювання з дисципліни?

Так

Ні

Частково

Під час вивчення дисципліни завжди була можливість консультуватися з викладачем?

Так

Ні

Частково

Викладач поважно та коректно ставився до Вас особисто та усіх інших здобувачів вищої освіти?

Так

Ні

Частково

Чи спостерігали Ви прояви недоброочесної поведінки з боку учасників освітнього процесу (викладач, здобувачі вищої освіти) під час вивчення дисципліни?

Так

Ні

Чи є навчальна дисципліна важливою для Вашої майбутньої професії?

Так

Ні

Частково

Складна для мене

Чи забезпечує зміст дисципліни отримання передбачених компетентностей та програмних результатів навчання?

Так

Ні

Частково

Оцініть рівень професійної та педагогічної майстерності викладача (володіння матеріалом, доступність викладення матеріалу, наведення практичних прикладів, використання сучасних технологій викладання, використання нових для Вас методів викладання та оцінювання, мотивація здобувача, комунікативна культура)

Високий

Середній

Низький

Ваші побажання щодо викладання та (або) змісту навчальної дисципліни
ДЯКУЄМО!

Анкета

щодо оцінки якості викладання навчальної дисципліни

Надайте, будь ласка, відповіді на запитання. Висловлені Вами думки та побажання будуть використані для підвищення якості викладання навчальної дисципліни. Опитування є цілком анонімним.

Дисципліна

Вид навчального заняття

Лекційне заняття

Практичне заняття

Семінарські заняття

ПІБ викладача

Яку частку навчальних занять Ви особисто відвідали?

Більше 90%

60% - 90%

30% - 60%

Менше 30%

Викладач проводив заняття із використанням мультимедійного обладнання, презентації, роздаткового матеріалу?

Так

Ні

Частково

Чи мали Ви змогу обговорення отриманого матеріалу, ведення дискусії?

Так

Ні

Частково

Матеріали за дисципліною викладено у системі дистанційного навчання Moodle?

Так

Ні

Частково

Викладач ознайомив здобувачів вищої освіти із критеріями оцінювання та чітко їх дотримувався?

Так

Ні

Частково

Вам особисто є зрозумілими представлені критерії оцінювання з дисципліни?

Так

Ні

Частково

Під час вивчення дисципліни завжди була можливість консультуватися з викладачем?

Так

Ні

Частково

Викладач поважно та коректно ставився до Вас особисто та усіх інших здобувачів вищої освіти?

Так

Ні

Частково

Чи спостерігали Ви прояви недоброочесної поведінки з боку учасників освітнього процесу (викладач, здобувачі вищої освіти) під час вивчення дисципліни?

Так

Ні

Чи є навчальна дисципліна важливою для Вашої майбутньої професії?

Так

Ні

Частково

Складна для мене

Чи забезпечує зміст дисципліни отримання передбачених компетентностей та програмних результатів навчання?

Так

Ні

Частково

Оцініть рівень професійної та педагогічної майстерності викладача (володіння матеріалом, доступність викладення матеріалу, наведення практичних прикладів, використання сучасних технологій викладання, використання нових для Вас методів викладання та оцінювання, мотивація здобувача, комунікативна культура)

Високий

Середній

Низький

Ваші побажання щодо викладання та (або) змісту навчальної дисципліни
ДЯКУЄМО!

АНКЕТА

щодо дотримання принципів академічної добroчесності

Надайте, будь ласка, відповіді на запитання. Висловлені Вами думки та побажання будуть використані для удосконалення організації дотримання принципів академічної добroчесності. Опитування є цілком анонімним.

Чи знаєте Ви що таке «академічна добroчесність»?

Так

Ні

Частково

Вперше поняття «академічна добroчесність» Ви почули

У школі

У родині

В університеті

Інше

Не чув(ла) взагалі

Які види порушення академічної добroчесності Вам відомі?

Академічний плагіат

Самоплагіат

Фальсифікація

Фабрикація

Списування

Обман

Хабарництво

Корупція

Всі зазначені відомі

Нічого про них не знаю

Чи зустрічались Ви особисто чи чули про факти порушення академічної добroчесності в Університеті?

Так

Hi

Якщо відповідь «так» у запитанні номер 5, зазначте, будь ласка, цей факт.

Чи знаєте Ви про документ, який регламентує дотримання принципів академічної добросередності в Університеті?

Так

Hi

Знаю, але не знайомий з його змістом

Звідки Ви про нього дізналися?

Чи знаєте Ви про хід Ваших дій за умови виявлення факту порушення академічної добросередності в Університеті?

Так

Hi

Частково

Знаю у кого запитати

Чи вважаєте Ви доцільним систематично поглиблювати знання про академічну добросередність під час навчання в Університеті?

Так

Hi

Чи задовольняють Вас заходи, до яких вдаються в Університеті, для дотримання принципів академічної добросередності?

Так

Hi

Частково

Які з них Ви вважаєте найбільш дієвими?

На Вашу думку, які санкції за порушення принципів академічної добросередності є більш впливовими?

Зазначте Ваші особисті пропозиції щодо підвищення рівня дотримання принципів академічної добросередності.

ДЯКУЄМО!

АНКЕТА
здобувача вищої освіти
щодо проходження навчальної практики

Надайте, будь ласка, відповіді на запитання. Висловлені Вами думки та побажання будуть використані для удосконалення організації та змісту навчальної практики. Опитування є цілком анонімним.

Зазначте яку саме навчальну практику Ви пройшли.

Чи відбулася навчальна практика за встановленим графіком?

Так

Hi

Чи вистачило Вам часу на опанування матеріалу навчальної практики, зазначеного у відповідних методичних рекомендаціях?

Так

Hi

Наскільки корисним був для Вас навчальний матеріал практики?

Корисним

Не корисним

Частково корисним

Чи знадобляться Вам знання і вміння, здобуті під час практики, для подальшої професійної діяльності?

Так

Ні

Частково

На Вашу думку, оцінювання навчальної практики було об'єктивним?

Так

Ні

Чи виникали у Вас труднощі під час проходження практики?

Так

Ні

Якщо виникали труднощі, то зазначте, будь ласка, з чим саме вони пов'язані?

Ваші пропозиції щодо організації навчальної практики.

ДЯКУЄМО!

АНКЕТА

для опитування науково-педагогічних працівників

Висловлені Вами думки та побажання будуть використані для удосконалення змістовності освітньої програми і якості освітнього процесу у Миколаївському національному аграрному університеті. Опитування є цілком анонімним.

Наскільки позитивним є вплив на освітній процес Стратегії та Програми реалізації Стратегії розвитку Миколаївського національного аграрного університету? Від 1 балу — *низький рівень* до 5 балів *високий рівень*:

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Наскільки ефективними для підвищення якості викладацької діяльності є створені в університеті умови та чинники? Від 1 балу — *низький рівень* до 5 балів — *високий рівень*:

1	Університет своєчасно оприлюднив стратегію, політику та процедури, спрямовані на забезпечення якості освітнього процесу, і я добре повідомлений з нею та дотримуюсь у своїй діяльності					
2	В університеті діє Кодекс корпоративної культури, поважається академічна добросердість і чиниться протидія академічному шахрайству					
3	Освітні програми та курси визначають чіткі та передбачувані результати навчання					
4	Освітні програми та курси розробляються із залученням здобувачів вищої освіти, зовнішніх стейкхолдерів і тому є добре структурованими та відповідають сучасним потребам					
5	Освітні програми надають повноцінну можливість для практичного стажування здобувачів вищої освіти та реалізацію підходів щодо дуальної форми здобуття освіти					
6	Я оцінюю успішність здобувачів вищої освіти на основі завчасно оприлюднених критеріїв					
7	Університет заохочує прагнення запроваджувати нові методи викладання, використовувати інформаційно-комунікаційні технології, а також традиційні форми активізації занять (дискусії іт.ін.)					
8	Розклад моїх занять є ефективним і зручним як для мене, так і для інших здобувачів вищої освіти					
9	Здобувачі вищої освіти мають можливість обговорювати результати навчання, а у разі необхідності — оскаржувати оцінки					
10	Університет стимулює мене до активної наукової					

	роботи і можливості творчої самореалізації					
11	Я заохочую здобувачів вищої освіти до наукових пошуків і вважаю це одним із засобів поліпшення якості провадження освітньої діяльності					

В яких складових діяльності університету, на Ваш погляд, є резерви для покращення якості надання освітніх послуг (1 — *стан цієї складової практично задовільняє; 2 — необхідні зусилля для покращення чинного стану речей, 3 — потрібне якісне оновлення, запровадження оригінальних ідей та соціальних практик*)

1	Імідж закладу та ділова репутація			
2	Якість підготовки фахівців			
3	Професорсько-викладацький склад			
4	Стан матеріально-технічної бази			
5	Зорієнтованість освітнього процесу на актуальні суспільні потреби			
6	Ефективний зв'язок науки і виробництва			
7	Партнерство у провадженні освітньої діяльності			
8	Інше (<i>вкажіть</i>)			
9				

Ваші пропозиції та побажання

Дякуємо!

АНКЕТА

для опитування роботодавців

Висловлені Вами думки та побажання будуть використані для удосконалення якості освіти у Миколаївському національному аграрному університеті. Опитування є цілком анонімним.

Які вміння та компетентності в сучасних умовах, на Ваш погляд, є найбільш затребуваними для ефективної професійної діяльності і кар'єрного зростання молодого фахівця? Від 1 балу — *низький рівень* до 5 балів — *високий рівень*

1	Належна загальноосвітня та теоретична підготовленість, культурність і вихованість					
2	Сучасні фахові знання, сформовані корисні професійні вміння та практичні навички					
3	Наявність системного мислення, націленість на кінцевий результат					
4	Здатність працювати в колективі, виконувати різні професійні ролі у складі команди					
5	Лідерські якості, організаторські здібності, комуніабельність					
6	Амбітність і вміння репрезентувати результати своєї праці					
7	Гнучкість та адаптивність до сучасних вимог ринку праці, зацікавленість у підвищенні кваліфікації і здатність до перенавчання					
8	Володіння передовими інформаційно-комунікаційними технологіями					
9	Самодисципліна, старанність, відповідальність, наполегливість у роботі					
10	Інше (<i>вкажіть</i>)					
11						
12						

АНКЕТА

для опитування випускників щодо задоволення якістю навчання за освітньо-професійною
програмою «Облік і оподаткування» за спеціальністю 071 Облік і оподаткування
другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Ваші відповіді будуть використані для прийняття відповідних управлінських рішень щодо
підвищення якості надання освітніх послуг у Миколаївському національному аграрному
університеті.

Оцініть, будь-ласка, якість отриманої Вами освіти за шкалою від 1 балу (низький рівень) до
5 балів (високий рівень).

Якщо є потреба, можете надати коментар до вибору балів.

Опитування є цілком анонімним.

Я задоволений (а) рівнем отриманих знань та сформованих умінь, набутих при опануванні
ОП.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

2. Наскільки форми, методи навчання і технології викладання відповідають
студентоцентрованому навчанню?

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

3. Навчання здійснювалось на сучасному рівні і було зорієнтоване на актуальні потреби
ринку праці?

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

4. На заняттях викладачі використовували передові педагогічні технології та ефективні
методи навчання?

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

5. Оцінювання знань відбувалось прозоро та чесно і була можливість неупередженого
обговорення результатів навчання?

- 1
- 2
- 3
- 4

5

6. В університеті був забезпечений доступ до електронних інформаційних ресурсів та фондів бібліотеки?

1
2
3
4
5

7. Університет сприяв Вашій участі у конференціях, семінарах, колоквіумах, міжнародних проектах?

1
2
3
4
5

8. Чи сприяло навчання за ОП розвиткові Вашого критичного мислення, креативності та інноваційності?

1
2
3
4
5

9. Наскільки Вашому успішному навчанню сприяли науково-педагогічні працівники кафедр та допоміжний персонал?

1
2
3
4
5

10. Наскільки університет допоміг у Вашому працевлаштуванні?

1
2
3
4
5

11. Наскільки я рекомендуватиму абітурієнтам навчатися в університеті за вказаною ОП?

1
2
3
4
5

12. Якими дисциплінами, на Вашу думку, варто доповнити перелік вибіркових дисциплін за вказаною ОП? Чому?

Відповідь:

13. Які дисципліни, на Вашу думку, слід вилучити із чинної на цей час ОП? Чому?

Відповідь:

14. Ваші пропозиції щодо покращення якості освітнього процесу в МНАУ, аби випускники якнайкраще були готові до вимог сучасного ринку праці.

Відповідь:

15. Які перспективи у ОП з огляду на зміни на ринку праці? Чи доцільно готувати фахівців для економічної сфери, чи доцільно об'єднувати у міждисциплінарні освітні програми підготовку здобувачів вищої освіти?

Відповідь:

16. Які Ваші пропозиції для розвитку Університету та факультету?

Відповідь:

Дякуємо за приділений час та увагу!

Примітка: на підставі анкетування (опитування) буде підготовлено рекомендації до коригування освітньо-професійних програм підготовки здобувачів вищої освіти. Анкетування можна пройти на сайті університету через заповнення Google Forms.

Рекомендовані питання для випускників освітніх програм

1. Чому Ви обрали освітню програму у МНАУ?
2. Мета освітньої програми та її змістовність відповідають Ваші очікування?
3. Особливості освітньої програми відповідають вимогам ринку праці?
4. Чи враховуються знання отримані у неформальній освіті під час опанування освітніх компонент?
5. Як проходили заняття в умовах виробництва?
6. На яких виробничих підрозділах Ви були під час навчання?
7. Чи були стейкхолдери на заняттях чи інших заходах?
8. Як Ви впливаєте на якість освітньої програми?
9. Як Ви обирали тему свого наукового дослідження?
10. Яким був доступ до інформації, до новин?
11. Як проходить процедура вибору вибіркових компонент?
12. Які отримані навички Ви використовуєте на робочому місці?
13. Система оцінювання знань.
14. Чи знали Ви про процедуру перевірки на plagiat?
15. Чи задовольняють Вас отримані програмні результати навчання?
16. Щоб б було доцільно додати у освітню програму?
17. Чи відбувається у Вас спілкування з викладачами, чи перете Ви участь зараз у неформальних заходах спільно із МНАУ?
18. Академічна мобільність, чи користуватися Ви правом академічної мобільності протягом навчання?
19. Чи були Ви на практиці за кордоном? Які переваги?
20. Які предмети, на Вашу думку, найбільш фахово змістовні та відповідають Вашій професії?
21. Які навчальні дисципліни, на Вашу думку, найбільш соціально-орієнтовані?
22. Які переваги навчання за освітньою програмою?
23. Які недоліки навчання за освітньою програмою?
24. Ваші судження щодо організації освітнього процесу на факультеті, в університеті?
25. Чи порадите Ви навчання за освітньою програмою абітурієнтам?

Приклад узагальнених результатів опитування (анкетування) випускників освітньої програми

По завершенню навчання за освітньо-професійною програмою «Облік і оподаткування» зі спеціальності 071 Облік і оподаткування було проведено опитування (анкетування) здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання за визначеним переліком питань із можливістю доповнення відповідей здобувачів щодо результатів навчання та можливостей підвищення якості провадження освітньої діяльності. Узагальнення результатів проводилося деканатом факультету спільно із Гарантом освітньої програми.

За результатами опитування (анкетування) здобувачів вищої освіти виявлено, що респонденти відзначають змістовність освітньої програми, логічність її побудови та наповненість освітніми компонентами, які відповідають програмним результатам навчання бакалавра з обліку і оподаткування. Особливістю освітньої програми є знання та вміння у сфері публічних закупівель. Здобувачі вищої освіти відмічають широку варіативність вибору освітніх компонент, які доповнюють фахові компетентності та соціальні навички. Випускникам було задано питання:

1. щодо рівня задоволеності рівнем отриманих знань, форм та методів навчання, технологій викладання, актуальності отриманих знань з огляду на вимоги ринку праці. Більшість відповідей відповідають рівню «вище середнього» та «високий» — 87,3%;
2. щодо можливості обговорення результатів навчання, доступу до електронних інформаційних ресурсів, бібліотечних фондів. Більшість відповідей відповідають рівню «вище середнього» та «високий» — 86,2%;
3. щодо можливості участі у наукових заходах та участі науково-педагогічних працівників у формування наукового світогляду. Більшість відповідей відповідають рівню «вище середнього» та «високий» — 72,0%;
4. щодо можливості отримання інформації з працевлаштування та сприяння можливості співпраці із роботодавцями. Більшість відповідей відповідають рівню «вище середнього» та «високий» - 74,4%;
5. щодо рекомендації освітньої програми іншим учасникам освітнього процесу. Більшість відповідей відповідають рівню «вище середнього» та «високий» — 86,7%.

Випускники мали можливість надати розгорнути відповідь щодо можливості доповнення вибіркових компонент або навпаки. Доповнення до відповідей: діджіталізація процесів; мовні заходи; спеціалізовані програми ведення обліку; правові заходи; розвиток комунікацій; психологічні тренінги.

Випускники мали можливість надати розгорнути відповідь щодо можливості підвищення якості освітнього процесу. Доповнення до відповідей: акцент на ІТ- технології; мовна підготовка; творчі завдання.

Випускники мали можливість надати розгорнути відповідь щодо перспектив освітньої програми з огляду на вимоги ринку праці. Доповнення до відповідей: проводити більшу кількість спільніх заходів із роботодавцями.

Випускники мали можливість надати розгорнути відповідь щодо розвитку університету та обліково-фінансового факультету. Доповнення до відповідей: більше днів практичної підготовки в умовах виробництва; участь у міжнародних проєктах, які орієнтовані на інноваційність розвитку сфер та галузей економіки.

Випускники мали можливість пройти анкетування через заповнення Google Forms, які розміщено на сайті університету. Усі випускники інформовані щодо можливості продовження співпраці з університетом як зовнішніх стейкхолдерів освітньої програми. Результати проведеного опитування (анкетування) випускників освітньої програми «Облік і оподаткування» буде використано під час провадження освітньої діяльності та з метою підвищення якості та змістовності надання освітніх послуг, оновлення та доповнення освітньої програми.

Рекомендовані питання до зовнішніх стейкхолдерів, у т.ч. потенційних роботодавців

1. Чи залучалися і як саме роботодавці по процесу формування, реалізації та удосконалення ОП?
2. Як і які надавали пропозиції стейкхолдери/роботодавці?
3. Яким чином в ОП враховані / відображаються тенденції розвитку ринку праці?
4. Яким чином при розробці, реалізації ОП враховані галузевий та регіональний контекст?
5. Як дисципліни формують фахівця?
6. Як вони (роботодавці та академічні стейкхолдери) оцінюють послідовність підбору дисциплін?
7. Яким є Ваше відношення до навичок Soft skills?
8. Як здійснюється контроль проходження практики?
9. Чи залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ЗВО?
10. Як Ви оцінюєте рівень практичної підготовки? В чому переваги та недоліки?

Рівень практичної підготовки студентів формується практичними заняттями та виробничуо практикою. Перевагою такого навчання є його комплексність та взаємодоповнюваність складових. Недоліком можна вважати той факт, що виробнича практика проходять на одному підприємстві, а не на різних. Хоча, зрозуміло, що це зумовлено особливостями освітнього процесу. Однак, якби студенти побачили фактичну роботу більшої кількості підприємств було б краще. Для цього ми плануємо запросити їх на екскурсії на підприємство та виїзні практичні заняття.

11. Сильні сторони ОП? (можна вказати з переліку):

Сильні сторони ОП:

- 1) висококваліфікований склад викладачів, які публікуються у виданнях, що індексуються у Scopus / Web of Science та фахових виданнях;
- 2) достатня кількість освітніх компонентів пов'язана з подальшою професійною діяльністю у сфері обліку та оподаткування;
- 3) врахування побажань різних категорій стейкхолдерів;
- 4) належне інформаційне забезпечення для виконання наукових досліджень, пошуку навчальної та наукової інформації через університетську бібліотеку, доступ до інформаційних ресурсів Scopus та Web of Science;
- 5) використання системи GoogleClassroom та "Електронний університет", особливо в умовах дистанційного (змішаного) формату навчання;
- 6) широкий перелік вибіркових компонентів освітньої програми;
- 7) адаптивність освітньої програми до мінливості ринкового середовища в частині постійного моніторингу та вдосконалення компонентів, коригування змісту ОК та ВК згідно результатів опитування стейкхолдерів;
- 8) гарант та проектна група тісно співпрацюють з роботодавцями.
- 9) можливість здобуття базової вищої освіти за кошти державного замовлення;
- 10) можливість продовжити навчання на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за скороченим терміном навчання (2 роки) або/та розпочати професійну діяльність за фахом;
- 11) професійна орієнтація змісту ОП, що включає не лише складові облікової роботи, а і її організації, в т.ч. організацію документообороту та внутрішнього контролю на підприємстві;
- 12) можливість здобувачів вищої освіти приймати участь у студентських наукових гуртках, внутрішньовузівських та кафедральних конференціях, інших наукових заходах;
- 13) досить повне матеріально-технічне забезпечення навчальними площами, комп'ютерною технікою, інтернет-мережею (в т.ч. вільним wi-fi), спеціалізованим програмним забезпеченням;
- 14) повноцінне інформаційне та комунікаційне забезпечення розвитку ОП. Систематично проводяться анкетування (опитування) здобувачів.

12. Слабкі сторони ОП?

- 1) відсутність Стандарту вищої освіти;
  - 2) недостатньо високий рівень міжнародної академічної мобільності здобувачів;
13. Як відображена в ОП тенденція цифровізації публічного управління?
14. Унікальність ОП?

Науково-методичне видання

**Робочий порядок проведення опитування (анкетування)
учасників освітнього процесу
(внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів)
у Миколаївському національному аграрному університеті**